

Szentmihály

Abban az időben — mondja a szájhagyomány — amikor a keresztény hadak Budavárnak a töröktől való visszafoglalásával voltak elfoglalva, Szent-Mihály területén gyönyörű pázsitos tisztásokkal tarkított rengeteg erdőség volt.

E rengeteg szolgált menedékül Pest város lakóinak, mikor a tüzes várostrom otthonaik elhagyására kényszeríté. A mondott időben ez gyakori eset volt.

*

Az Úr 1686. esztendejében Károly herceg keményen szorongatta a várvédő törököket és az ostromlott sereg már-már föladta a várat, azonban közbe esett Szent István király napja, amikorra a fővezér beszüntette a vár ostromát.

Ezt a pihenőt jól fölhasználták a törökök. A vár fölmentésére siető basának sikerült árulás útján néhány száz janicsárt a várba csempészni.

Az ostrom alatt Pest város vénei, az asszonyok, gyermekek, meg a fegyverfogásra alkalmatlanok megint csak az erdőben húzták meg magukat. A táborban levők ki-kilátogattak övéikhez hírt vinni.

Szent István napját követő éjjelen egyik legelőkelőbb pesti patrícus családnak fiatal tagja, a ki az ostromló seregben küzdött a törökök ellen, kétségbeesetten rohant öreg apjához az erdei menedékbe.

Alig volt annyi ideje, hogy elmondhassa, miszerint ötet gyanúsítják az árulással és hogy e miatt halálra ítélték, — s nyomon követték üldözői. A szerencsétlen fiatal embert elfogták, s nyomban atyjának szeme láttára karóba húzták.

Az öreg patrícusra fiának rémítő halála, de különösen az a fölött való lelki tépelődés, hogy csakugyan fia volt-e a hazaáruló — megőrijtő hatással volt.

*

A hadak Istene a keresztények kezébe szolgáltatta a győzelmet.

A vár tornyain a félhold helyét kereszt foglalta el és a karcsú minaretek eltűntek igazságos Mátyás városából.

Az iszlám vert serege romjaival már csak néhány vár birtoklására szorítkozott, s Buda környékén békés csend honolt.

Ez időtájban a környékbeli lakosok egy remetéhez zarándokoltak ki abba az erdőbe, melyről főntebb szó volt.

A remete erdei magányát csak azért hagyta el naponta, hogy a közeli Rákos patakból vizet hozzon. Ezzel a vízzel folytonosan egy földbe vert hegyes karót öntözött. Ez öntözést sok-sok időn keresztül folytatta, de munkájának célját soha senkinek sem árulta el, míg végre a karó kihajtott és kivirított.

Rövid időre rá a zarándokok a remetét a kivirított karó tövében halva találták.

A szent életű férfiú végső tiszteletére a környék összes lakossága kizarándokolt az erdőbe.

A temetés alkalmával földig érő szakállal fedett mellén egy összehajtott pergament írást

találtak, mely imigyen hangzott:

«Én B. Mihály árultam el a hazát s e bűnnel N. vetélytársamat a szerelemben, hamis tanúkkal vádoltam. Ez irtózatoss bűnömnek két áldozata volt: vetélytársam és atyja. E bűnömért addig kell vezekelnem, míg a karó, melyen áldozatom kínszenvedett, ki nem sarjadzik, ami bűnöm megbocsátásának jele lesz.

A karó mellé a kegyelet keresztet állított s a környéket a megbűnhődött szent férfiúról, Szent-Mihálynak nevezte el.

E helyen áll a kápolna.

Forrás: Rákoss Vidéke, 1901. 1. évfolyam, 9. szám 3-4.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/FSZEK_HelyiLapok_RakosVideke_1901/?query=n%C3%A9pmunda&pg=74&layout=s